

Ա Մ Ո Ւ Ն

ՀԱՆԴԵՍ ԱԶԳԱՅԻՆ

Մամուլ իւրաքանչիւր շրջանը 52 օրինակ է :
Ստորագրութեան տեղն է Կ. Պօլիս, Մեծ Նոր խան վերի յարկ Թիւ 6 :
Դուրս երթալիք փոստային ծախքը առնողին վրայ է :

Շրջանին զինք կէս Օսմ. ոսկի
Մէկ Թիւը զանեկան արծաթ
Անվճար համակ չընդունուիր : — Ծանուցման տողը

50
1
5

ԹԻԻ 963 ԺԴ ՏԱՐԻ ՇՐՋԱՆ ԺԹ.

1882

ԶՈՐԵՔՇՆԱԹԻ 17 ՆՈՅԵՄԲԵՐ

ՊԱՏԱՍԻԱՆ

ԱՌ. Տ. Ս. ՓԱՓԱՋԵԱՆ

Մեր հանրածանօթ հակառակորդ Տ. Ս. Փափաջեան, վերջին օրերս հարկ համարած է հրապարակ նետուիլ և իր դէմ եղած ամէն առարկութեանց անմիջապէս հետեւեալ օրը պատասխանել՝ մասնաւոր նպատակաւ մը, առանց սակայն երկար ատենէ ի վեր մեր գրութեանց պատասխանելու. այս անգամ չը կրնալով մեր վերջին իւր դէմ դրած ճշմարտութեամբ լի յօդուածը մարսել, ելեր Թէրճիմանի Էֆքեարի հինգչարթի օրուան թերթին մէջ կառաջարկէ թէ՛ իւր նկատմամբ մեր բոլոր գրութեանց պատրաստ է պատասխանելու, եթէ ընդունինք իր դրելիք յօդուածները մեր թերթին մէջ, և իւր այս առաջարկութեան համար մենէ պատասխանի կտպասէ, և այս մասին հրապարակաւ խօստուում կուզէ :

Այս առաջարկութիւնը ընելով՝ կը յաւելու նաեւ թէ՛ լաւ մտածենք, որպէս զի մեզի դէմ բացած դատէն խոյս տուածնուս պէս, այս խօստուումներնէս ալ խոյս չը տանք :

Տ. Ս. Փափաջեան, չիտակը խօստովանելով՝ շատ դեղեցիկ կերպով մտածեր է իւր այս նոր հնարքը, որպէսզի ինքզինքը արդարացնէ հասարակաց աստիճանին առջև : Փափաջեան եթէ մեր գրութեանց դէմ պատասխանելու քաջութիւնը ունի, ինչ հարկ մեր թերթին մէջ գրելու, միթէ Թէրճիմանի Էֆքեարի նման ընդարձակ թերթի մը մէջ չի սեղմիր կոր, եթէ չի սեղմիր, ինչպէս պիտի սեղմի Մամուլ նման փոքրիկ թերթի մը մէջ, որն որ չաքաթը երկու օր միայն կը հրատարակուի, մինչդեռ Թէրճիմանի Էֆքեար ամէն օր, ինչ, միթէ այս եղանակաւ կուզէ

Մամուլը լռեցնել, և միթէ իրեն դէմ գրող լրագրաց պատասխաններն մի և նոյն լրագրաց մէջ կը հրատարակուին :

Այս առարկութիւնը ընելէ վերջ, զմեզ իբր թէ հակասութեան մէջ ինկած տեսնելով՝ ուրախութեամբ կըսէ թէ մէկ կողմանէ Փափաջեան կործանեցաւ հռչակած ատեննիդ, միւս կողմանէ յարձակումնիդ նորոգելով կը հաստատէք թէ Փափաջեան դեռ կործանած չէ :

Ինչ դեղեցիկ տրամաբանութիւն և ինչ օրինաւոր հետեւութիւն :

Նաեւ կըսէ թէ՛ քանի որ մենք համոզուած ենք թէ ինքը լաւ ծառայութիւններ կրնայ մատուցանել, ինչո՞ւ իւր չարագործութեանց պատմութիւնը հրատարակած ատեննիս, իւր բարեգործութիւններն ու լաւ ծառայութիւնները չենք յիշատակած :

Տ. Ս. Փափաջեան պէտք է գիանայ թէ լաւ ծառայութիւններ կրնայ ընելը այլ է, լաւ ծառայութիւններ մատուցած է ըսելը այլ է, նաեւ լաւ ծառայութիւններ պիտի ընէ, այդ աչ ուրիշ բան է, կը տեսնա՞ք հիմա թէ զմեզ հակասութեան մէջ տեսած ատեննիդ դուք ինքնին հակասութեան մէջ կիյնաք, մոռնալով մեր բոսածը՝ որ եթէ Էֆքի մտօք և ուղղութեամբ գործել ուզէ :

Ասկէ դատ անամթաբար կըսէ նաեւ թէ՛ մենք իրեն մեզ դէմ բացած դատէն խոյս տուեր ենք : Տ. Ս. Փափաջեան կրնայ երկու տող պաշտօնական գրով մը իւր այս ըսածն հաստատել, եթէ կրնայ, մենք պատրաստ ենք իրեն դէմ բոլոր գրածներնիս ետ առնելով մեղայ գոյն :

(Գալ անդամ)

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ

Վերջին ատեններս Հայոց մէջ այս դժոխային ակտը տարածիլ սկսաւ , հետզհետէ անձնասպանութեան տխուր փորձեր իրարու յաջորդելով :

Այս անձնասպանութեան փորձերուն մէջ առաջին օրինակ հանդիսացաւ Եէնի դաբուցի կեսարեան Սարգիս անուն երիտասարդը , յետոյ Պէյլիկճեան Ստեփան , Լեոն Հունկիլ , և այս շարքում ալ երկու ընտանեաց տէր հայեր , որոցմէ մին Գանտիլիի առաջը և միւսը Սամաթիոյ շոգենաւին մէջէն ինքզինքնին ծով նետեր , բայց բարեբաղդաբար իրենց օգնութեան հասնելով՝ կրցեր են ազատել :

Այս անձնասպանաց շարքին մէջ թէպէտև Տօթօր Գեաթիպեան ալ իբրև անձնասպան հռչակուեցաւ , սակայն մենք տակաւին իբր անձնասպան չենք կրնար նկատել զՏօթօր Գեաթիպեան , քանի որ բժշկական քննութիւններն և լրագրական քննադատութիւններն դեռ կը շարունակուին , և մանաւանդ այս . կառավարութեան կողմանէ պաշտօնական յայտարարութիւն մը հրատարակուած և վերջնական վճիռ մը արձակուած չէ , հետևաբար Տօթօր Գեաթիպեանի մահը առ այժմ մեզ համար մութի մէջ մնացած խնդիր մ'է :

Այսու ամենայնիւ Տօթօր Գեաթիպեան սպաննուած ըլլայ և թէ անձնասպան , մեր այս աւուր գրեթէ նիւթն այս չէ , այլ ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ է զոր կարգ մը մարդիկ իրենց տխմարութեամբն գովելի բան մը կարծելով՝ խելացի և մեծ մարդու վայելուչ և պատուաւոր գործ մը կը հռչակեն զայն :

Մեզ համար ասկէ անդին անհեթեթ և դատապարտելի կարծիք մը չկրնար ըլլալ , կուզեն զայս կարծիքն յայտնողներն «մաթէրիալիսթ» ըլլան , կուզեն «սթէթիլերիալիսթ» ըլլան , որովհետև մարդոց համար այս անցաւոր աշխարհիս մէջ՝ եթէ կայ թանկագին բան մը , այն ալ իրենց կեանքն է :

Այս սկզբունքն տիեզերական և յաւիտենական սկզբունք մ'է և այնպիսի ճշմարտութիւն մ'է , զոր դարերէ ի վեր ամենէն մեծ փիլիսոփաներէն սկսեալ մինչև յետին ռամկն ընդունած են մինչև ցայսօր .

Թերևս մեզ առարկուի թէ՛ մարդս երբ յուսահատութեան ճգնաժամին մէջ գտնուի , ամէն սկզբունքը իրեն համար զրոյի մը չափ նշանակութիւն չունի : Այդ կարծիքն ևս շատ սխալ է , որովհետև խելացի , իմաստուն և մեծ մարդիկ նախ՝ յուսահատութեան սկզբունքը ամենեւին չեն ընդունիր , երկրորդ՝ նախախնամութեան դոյութիւնը չճանչնալով

իսկ հանդերձ՝ ամէն ճիշդ և ամէն ջանք , վերջապէս կարելի եղած ամէն միջոցներ չեն խնայեր , որպէս զի իրենց բնական կեանքին վրայ վայրկեան մը կեանք ալ աւելցնեն :

Եթէ Տօթօր Գեաթիպեանի անձնասպանութիւնը հաստատուի , մենք թէև իւր ամենամտերիմ բարեկամը՝ դարձեալ չափի վարանէինք ըսելու թէ , ինք Տօթօր Գեաթիպեան 1750 կռամ ըզեդոֆու հանդերձ , փոքրիկ ըզեդ ունեցողի մը չափ չէ մտածել իր սոյն որոշմանը մէջ , որովհետև եթէ այսօր Կ. Պօլսոյ մէջ գտնուող ամէն մարդ իր ելեմտից տետրակն աչքէ անցնէ , հաւասարակշռութիւնը գտնել տալու համար՝ Գըղ գուլէսիէն ինքզինքը ծովը նետելէ ի դատ ուրիշ ճար մը չափաւ գտնէ :

Եթէ դիւրին բան մը ըլլար մարդու համար իր ձեռք իր կենաց վերջ տալը , զրկուելով աշխարհիս մէջ գտնուած վայելքներէն , ի՞նչ հարկ տարինք զոհելով գիտութեանց և արհեստից հետեւի , սիրտ և միտք մաշեցնել , ամէն տեսակ դառնութեանց կուրծք տալ , տաղնապիլ ու տառապիլ , քանի որ այս ամէնուն յաղթելու համար դիւրին միջոց մը կայ առջևինս , այն է անձնասպանութիւնը :

Թերևս մեր Հայ «մաթէրիալիսթները» մեզ ըսեն թէ անձնասպանութիւնն ոչ թէ փոքր այլ մեծ մարդու գործ է :

Միթէ Եւրոպայի մէջ չէ՞ն գտնուիր Գեաթիպեանի չափ և քան զայն աւելի բարձր մեծ բժիշկներ , որք մաթէրիալիսթ ըլլալով հանդերձ՝ տալուցն մէն մի եղանակները , այսինքն ձմեռն յիտալիա , գարնան Գերմանիոյ հանքային ջուրերը , ամառն ի Զուիցերլա անցնելով՝ երեկոյին ժամը իննին ներս կը քառուին դէպի իրենց բնակարանը , որպէս զի օդին խոնաւութենէն չմիասունին , առաւօտուն արեւ կատարելապէս չծագած դուինին պատուհանէն դուրս չեն հաներ , որպէս զի իրենց առողջութիւնը չը վտանգուի : Միթէ այս ընդունքը անխելք և ինքզինքնին էջ—նահատակ ընդնե՞րն խելացի են :

Գուցէ առարկեն նաև թէ , պատուոյ դատն է որ կը պաշտպանեն ինքզինքնին զոհ տալով :

Պահ մը իրաւունք ունի տայինք այս առարկութիւնը ընդունելուն , եթէ վերջին օրերս անձնասպանութեան դիմող մերայինք մին Սրապի փաշա , միւսն Նաբօլէոն , և ուրիշը Ովկիանոսի ահաւոր ակեաց մատնեալ ահագին նաւի մը նաւապետն ըլլար , և իրենց յուսահատական յետին ճգնաժամին մէջ պատուոյ զգացումը զիրենք մղելով՝ ի գործ դնէին սոյն սարսափելի միջոցը , այլ ևս ինքզինքնին մեռեալ համարելով պատուոյ աշխարհին մէջ :

Արդ՝ քանի որ այս վերջին օրերս ինքնասպանութեան դիմող հայազգիք այս պատճառներէն և ոչ մին ունին . ուրեմն իրենց սոյն վատ ընթացքը ոչ այլ ինչ է , եթէ ոչ բացարձակ ԷՇ-ՆԱՀԱՏՈՒԹԻՒՆ :

Մենք այս սողերը ստիպեալ ենք գրելու , վասն զի վերջին անգամ անձնասպանութեան փորձն ընող և ինքզինքը երկաթուղւոյն առջև ձգող Լևոն Հունկ երբեմն մեր ապարանի աշխատակորներէն էր , որ իր կիսկատար ուսմամբն և վերացական անճոռնի գաղափարներովը իր կենաց այսպիսի տխուր կերպով վերջ տուաւ և ոչ թէ առ յուսահատութեան , ինչպէս կը փաստաբանեն Փունջ և Հայրենիք :

Յիշեալ երիտասարդը մինչև անցեալ Զատիկ մեր քով կը գտնուէր . ոչ անական ծախս ունէր և ոչ օղի , ծխախոտ և սուրճ գործածելու սովորութիւն . օր մը իրեն ըսինք թէ կիրակի առաւօտ Մայր եկեղեցւոյ Թաղ . խորհրդարանը եկուր և հոն գրամ տամ . պատասխանեց մեզ անպատկառ կերպով թէ՛ « ես եկեղեցի չեմ յաճախեր » :

Այս եկեղեցի չեկող երիտասարդը թէև այս գաղափարներէն ետ կեցնելու համար առանց իր վերայ բռնանալու հարկ եղած յորդորները բրինք , սակայն զինքն ազատ թողուցինք մինչև անցեալ Զատիկ . երբ ուրբաթ օր մը բացակայ գտնուելուն պատճառը հարցուցինք , պատասխան առինք թէ Պալլադի բանայիրը դացեր է , որուն համար հարկ եղաւ մեզ իմացնել իրեն թէ՛ գործի օր բանայիրները պատող մարդու հետ չենք կրնար գործ ունենալ :

Ահա մեր սոյն պատմութենէն բացայայտ կը տեսնուի թէ , այդ երիտասարդը ոչ յուսահատական ճգնաժամէ մը բռնուած էր և ոչ պատուի վերաբերեալ դատ մը ունէր , այլ լոկ յիմար անձնասպանութեան կոյր դիւրայն հեգեոզ և մաթէրիալիսթի արտառող գաղափարներով անգործաւ երիտասարդ մ'էր , երիտասարդ մը՝ որ քաղաքական թաղում ալ կը կըտակէ ինքզինքը մեծ մարդու մը տեղ դնելով :

Բայց զարմանալու չէ յիշեալ երիտասարդաց այս ըրած անձնասպանութեանը վրայ , որչափ դարմանալի է Յէնի գարուի կետարեան Սարգիս անուն երիտասարդին գործած անձնասպանութիւնը ծածկելով եկեղեցական հանդիսի յուզարկաւորութիւնը կատարուիլը . . . :

Նմանապէս զարմանալի չէ այս երիտասարդին նման ուրիշ անձնասպանութեան փորձեր ընող այն անձանց վրայ , քանի որ Մասիսի նման լուրջ թերթ մը . որ ինքզինքը Հայոց գլխաւոր թերթ կանուանէ , Պէյիկճեան Սաեփանի անձնասպանութեան առթիւ Դրասէր Ատոմ վերացական երիտասարդին կողմանէ

գրուած երկար բարակ ներբողները կրնդունի իր թերթին մէջ , առանց իր կողմանէ դիտողութիւն մը ընելու , և « ցաւօք սրտի » կը ծանուցանէ իր « ողբացեալ » բարեկամին , անձնասպանութիւնը բարի և պատուաւոր մարդ անուանելով դայն :

Երբ այսպէս ներբողներ անձնասպանութեամբ իրենց կենաց վերջ տուող յիմարները , և երբ մէկ քանի դահեկան շահելու նպատակաւ եկեղեցական հանդիսի յուզարկաւորութիւն կատարենք , դժուար չէ մակարերել , ինչպէս կըսէ Մասիս . թէ անձնասպանութեան փորձերու դիմող տխմարներու թիւը պիտի աւելնայ հետզհետէ ի նախատինս Հայ ազգութեան :

ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆ ՏԵՂԱՊԱՆՔԻ

Օրուան ազգային խնդրոց ամենակարևորագոյնն է Տեղապահի մը ընտրութեան խնդիրը , որոյ մասին վերջին թերթով խոստացած էինք մեր կարծիքը յայտնել :

Ազգին ներկայ վիճակը կը պահանջէ որ Բ. Դըռնէն Տեղապահի ընտրութեան պաշտօնութուն դալուն պէս , ընտրութեան ձեռնարկուի , որովհետև առանց Տեղապահի կամ Պատրիարքի վարչական խորհուրդներն որչափ ալ լաւ կազմակերպուած լինին , դարձեալ չեն կրնար արդիւնաւոր լինիլ իրենց ջանքերն , քանի որ տէրութեան և ազգին մէջ բուն միջնորդը կը պակսի :

Այժմ ամէն Հայ այս պակասը , այսինքն Տեղապահի ընտրութեան ժամ առաջ կատարուելուն կըսպասէ , բոտ ամենայնի տէրութեան և ազգին վրտահութիւնը վայելող արժանաւոր և բարձրատիճան եկեղեցական մը վարչութեան գլուխը տեսնելու փափաքով :

Մենք թէպէտ վարչութեան անդամոց իրենց քուէն օրի տալը այժմէն չենք կրնար գուշակել , սակայն մեծապէս վստահ ենք որ իրենց ընտրութիւնը ազգին ընդհանրութեան բաղձանադր համաձայն պիտի ընեն և որով իրենց պարտականութիւնը խղճի մօտը կատարած ըլլալէ զատ՝ ազգին ալ ամենամեծ ծառայութիւն մը մատուցած պիտի ըլլան :

Արդէն ազգային թերթերէն գրեթէ ամէնքն ալ բացի Փոլլէն , իրենց գանտիտոս ներկայացուցած են զԴեր , խորէն Արքեպիսկոպոս նար Պէյ , մեզ ևս համակերպելով մեր պաշտօնակցաց , ճայնակեցանք

իրենց, Նորին Սրբազնութիւնը սոյն պաշտօնին խիստ յորմար և արժանաւոր դասելով :

Թէպէտեւ Նորին Գերապատուութեան Տեղապահ ընտրուելուն դէմ մէկ քանի հակառակորդներ կը գտնուին, թէ հրապարակի վրայ և թէ այլուր, իրենց գլխաւոր փաստ բռնելով թէ՛ Նորին Սրբազնութիւնը մասնաւոր կուսակցութեան մը ձեռք թեկն կածէ Տեղապահութեան, որպէս զի յաջողին իրենց նախապատրաստած մարտը լը ազգին կլլեցընել տալու, և իրենց չար խուհուրդը յառաջ տանելու համար մինչև իսկ չեն խղճար մէկ կողմանէ հրապարակի վրայ զինքը տէրութեան կասկածելի ցոյց տալ և միւս կողմանէ միամիտ եկեղեցականները դրդուել՝ ըսելով թէ « Կաթողիկոսութենէ դարձած ըլլալուն մեծ անպատուութիւն է ազգին զայն տեղապատ ընտրել » և այսպէս ազգին մէջ դայթակղական գաղափարներ տարածել :

Մեր միտքը հոս այն խել մը վերացական կարծիքները ջրել չէ, այն է՝ Նորին Սրբազնութեան կուսակցութիւն կազմելը, ներկայ քաղաքականութեան չը յորմարիլը, այլ միակ այդ դայթակղական տարածաշրջութեան պատասխանել է, զոր ռամկութեան միտքերը պղտորելու մտօք՝ չարա խտ անձինք յայտնի համարձակ կը քարոզեն թէ՛ Խորէն Նար Պէյ կաթողիկոսութենէ վերադարձած ըլլալով՝ որչափ ալ այդ պաշտօնին յորմարութիւն ունենայ, հանդերձ իւր ազգօգուտ ծառայութիւններովն պէտք չէ Տեղապահ կամ Պատրիարք ընտրել :

Աստուած մի արասցէ, եթէ այս սկզբունքը ազգովին ընդունուելով՝ Խորէն Նար Պէյ զրկուի Տեղապահութեան պաշտօնէն, այն օրէն պէտք է ջընջենք մեր սրտէն այն բաղձացեալ միութիւնը, որով ազգէն բաժանեալ մասերը Հայաստանեայց եկեղեցւոյ գրօշակին տակ պիտի համախմբին մէկ սիրտ և մի արիւն մէկզմէկ դրկելով և եղբայր ենք կոչելով :

Այո, եթէ ազգին բաժանեալ մասերէն իրենց մայրենի եկեղեցւոյ գիրկը վերադարձող արժանաւոր և բանիբուն եկեղեցականները մեր ազատ եկեղեցւոյ Պատրիարքական և Կաթողիկոսական աթոռներուն վրայ չը բարձրացնելու համար խտիր դենք, այդ խտրութիւնը զմեզ բոլորովին պիտի հեռացնէ մենէ անջատեալ մասերը, և ասով միութեան թշնամիներուն ձեռքն ալ զօրաւոր դէնք մը տուած պիտի ըլլանք իրենց մայրենի եկեղեցին դիմել ուղղորդուն ետ կեցնելու, և արդէն գտնուողներն ալ յուսահատեցնելու :

Եւ ո՞վ դիմէ թէ Թէքէմիանը Էֆքեար այս միջոցիս իր կողմանէ կատարեալ լուութիւն պահելով, Տ. Ս. Փառնազեանի միջոցաւ Խորէն Նար Պէյ Սրբա-

զանի Տեղապահութեան դէմ արդեւքներ յարուցանելուն բուն պատճառն այս շարժառիթէն յառաջ եկած չէ, և ի՞նչ դիտանք թէ մինչև իսկ այս բանիս համար Ազտրեան Սրբազանէն դադարնի հրահանգ ընդունած չէ, քանի որ Ն. Սրբազնութիւնը գաւառները շրջաբերականներ դրկելով՝ չուզէր որ մինչև անգամ իւր հովուութեան տակ գտնուած ժողովուրդը ու է յարաբերութեան մէջ գտնուին իրենց համարիւն եղբարց հետ, միջնադարեան արգելքներ և նըզովքներ դնելով :

Մեր այս իրաւացի կասկածները թշնամական չեն, ինչպէս նաեւ հաւանականութենէ ալ հեռի չեն. հասարակութիւնը ազէկ կը յիշէ թէ երբ ազգային թերթերը միանալով՝ Թէքէմիանի Էֆքեարի դէմ յարձակիլ սկսան հակազգային թերթ անուանելով. նոյն ատեն Մամուլն էր որ ազատամտութեամբ իւր իրաւունքները պաշտպանեց մասնաւոր յօդուածներով, բայց երբ այսօր ազգային կենսական խնդրոց մէջ զինքը ուղղորդենէ հեռի կը տեսնէ, իր պարտաւորութեան դէմ չմեղանչելու համար լուութիւն չկրնար պահել :

Թողունք այս ամէն առարկութիւն մէկդի և դառնանք բուն խնդրոյն :

Ասկէ վերջը ազգին Պատրիարքական և Կաթողիկոսական աթոռները ոչ երիցադոյն եկեղեցականինն է և ոչ նորագոյնին, այլ այդ աթոռներն արժանաւորինն է, ուստի պէտք է որ արժանաւորն բարձրացնենք այդ աթոռն, ազգին օգուտն ու բարիքը մտածելով :

Այս սկզբունքը նոյն իսկ երկիրն ալ ընդունած և բոլոր հին նախարարները իրենց փորձառութեամբն հանդերձ հանդատաթոշակաւ մը իրենց ապարանքները նստեցուցած և ասկից տասը տարի առաջ գրագիտութեամբ ապրող Սաիտ պէյ մը որ պարզ քեաթիպ մ'էր, իր հմտութեանն ու արժանաւորութեանը նը հասար մեծ Եպարգոտութեան բարձր պաշտօնին կոչած է, որնոր երկրին այս տաղնապալից օրերուն մէջ երեք տարիէ ի վեր մեծ իմաստութեամբ ամբողջ երկիրը կառավարելու վրայ է և իւր օրովը մեծամեծ խնդիրներ լուծում առաւ են, յօդուտ Օսմանեան բարէխնամ պետութեան :

Այս տեսութեամբ պէտք է որ ամեն նկատում և ամէն ինչ մէկդի թողելով՝ արժանաւորն ընտրենք և վերջ տանք կուսակցական կրից և անվերջանալի հակառակութեանց :

ՀԱՅՍՐ ԵՒ ՄԷԿ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

(Շար. տես թիւ 960)

Ձէյպէի աղան քիչ մը կանկ առնելէ վերջ, հետեալ պատմութիւնն ընել սկսաւ :

« Տուրդաթիւր դարեւորինտէ Գիղիր Օմուշ նամըն-
տա պիրի տուրուպ տուրուրքէն , նասըլսա քէօյլի-
իլէ պիր դավղանա թուլթուշուպ վէ կայրու օրատա
տուրմանա հալի դարմատըղընտան , գարըսընը պի-
լէսինճէ ալըպ էնկիւրի թարիդի իլէ գարատան սօ-
լուղընու իւսկիւտար իսկէլէսինտէ ալըր ,

Ձեւալըր օ անէ տէլին տէնիդ , գայըգ , կէմի
եիւղիւ ասլա կէօրմիւշ օլմատըղընտան , տէնիդի կէօ-
րինճէ « ուլան ամմատա գօճաման կէօլ իմիշ » տիյե-
րէք . հէման օ արա եօլա չըգմագտա օլան պիր ա-
թէշ գանըղընա դարըրըլա պիրիքտէ քէնտինի ա-
թար ,

Գանըգ եօլա չըգար վէ հավա սըգը պիր բօր-
եաղ էստիկինտէն , գանըգը հէման եէլքէն ալմա-
եա չըգըշըր . Գիղիր Օմուշ իսէ դաթէն գանըղըն
ուֆագ ուֆագ սալընըղընտան գօրգմագտա օլու-
ղու հալտէ , պիրտէ եէլքէնին չարընթընտան զի-
եատէճէ սալանմանա պաշլատըղընտան , Օմուշ քէն-
տինի պիւսպիւթիւն շաշըրըպ ալաղը օլտուգճա
պաշլար պաղըրմանա ,

— Պէ հէյ եէզիտ , չարըթլարլա նէ օյնաեօր-
ըն , պունուն ալթը ճըվըն տըր ալթընա պիր չարէ
կէօր ,

Գանըգը պունուն հէմուճուի օլտուղունու ան-
նանըպ , պու սէօղլէրէ ասլա գուլագ ամմանարագ
քէնտի իշինէ տէվամ իտէր վէ պէօյլէճէ իմին էօնիւ-
նէ վասլ օլուրլար ,

Օմուշ գանըգտան չըգընճա , գարըսըլա պիր-
իքտէ տօղրու Տալուտ բաշատա Օման լայէլին խա-
նընա էնիպ , մէմէլքէթտէ սլտըղը թալիմաթ իւզ-
րէ հէմշէրի խանճը Մահմուտ աղալը պուլտու .
Մահմուտ աղա իսէ հէմշէրի կայրէթի իլէ պսնլարը
գապուլ էտիպ պիր օտատա բահաթ էթտիրտի , վէ
լաքին օ կիճէ պիղիմ Օմուշ սապահա գատար լխան-
ճը խանճը պաղըրարագ կեան մօմ , կեան սու վէ
կեան էքմէք իսթէրտի , էօյլէ քի սապահա գատար
խանճը տէյի պաղըրմանըն սօնու կէլմէտի . հալ պու
քի Մահմուտ աղա ճնէ չարէ , հէմշէրի տուրունմուշ ,
քիմնէսի եօգ կարիպ աիր » աիեէրէք պէօյլէճէ պիր
գալ կիւն պէսլէտի , պէսլէտի ամմա , պաշլատը
տիւշիւնմէքէ վէ քէնտի քէնտինէ տէր իտի ,

— Պունուն սօնու նէ օլանագ , կէլ պագ քի
տամըղըղըտա պէրապէրինտէ , դալգըպ եարըն պիր
իքիտէ էնիւքլէրտէ կայրու խանըն հասըլաթընը պուն-
լարա պաղլամա ,

Խանճը Մահմուտ աղա պէօյլէճէ տիւշիւնիւպ
տուրուրքան , Օմուշ իշին պիր իշ թէսալիւր իթտի

վէ հէման չաղըրըպ .

— Օմուշ , շու նանագըր սլ տա արգամ սըրա կէլ
պագտերմ :

Տէյիպ , Օմուշա պիր նանագ վէրտի վէ ալըպ
տօղրու Տալուտ բաշա իսկէլէսինէ կէօթիւրիւպ տէտի :

— Օմուշ , շուրանըգտա տուրուրսուն . ասլա
գըմըլտանմագօրն , պիր միւշթէրի կէլինճէ իշթէ է-
ֆէնտիմ շու կիւրկէն տիր , շու մէշէ տիր , հէմ գու-
րու տըր հէմ էյի եանար տիյէրէք , օտուն ալան օ-
լուրսա , պիլէսինճէ վարըպ խանէսինտէ կիւղէճէ
եարարսըն , եէրինէ իսթիֆ էտէրսին , օտա սանա
իքի իւշ զուրուշ վէրիւր , կինէ կէլիպ թէքրար պիր
միւշթէրի իլէ կիտէր պիր գալ զուրուշ տա ծառան
ալըպ կէլինիւրսին . հէր քէսին ըրըղընը վէրէն Մէվ-
լա , սէնիտէ աճ գօյմագ , հէ մի օղլում :

Մահմուտ աղա պու թէնպիհի վէրտիքտէն սօն-
րա պըրագըպ կիթտի . լաքին Օմուշ , Մահմուտ ա-
ղանըն սագըն գըմըլտանմա , պուրտա տուր » տիմէ-
սինի ֆիքըրինտէ սաղլաեըպ , նանագ օմուղունտա
էօյլէ պիր հէյեթէթտէ աուրտու քի , պօյնունու պիլէ
խըմրաշտըրամաեօրտը . պու արա նասըլսա իրթ պիր
աուր գէվալըր Օմուշուն էնսէ քէօքլունէ գօնուպ , պաշ-
լատը ըրըրմանա վէ լաքին գէվալըր Օմուշ գըմըլտա-
նամաղ օլտուղունտան աուրը գօլամագտը . աուր
տատանտըգճաղ տատանտը վէ աճըսը իսէ Օմուշուն
եիւրէլինէ թէէսիր իթմէյէ պաշլատըղընտան , քէն-
տիսի տէ պաշլատը աուր իլէ պէրապէր չու կիւրկէն
տիւ , շու մէշէ տիւ , շու կիւրկէն տիւ . շու մէշէ
տիւ » տէյուպ սըղլաշմանա . վէ սէսինի եավաշ եա-
վաշ օ գատար եիւքսէլթտի քի , օ արա օրատան կէ-
չէն հայգ թէսճճիւպ իլէ պունուն սէյրինէ տուր-
մանա պաշլատըլար : Պու արա օէյիքճիւրտէն պիրի
թէհամիւլ իտէմէյիպ տէտի .

— Ճանըմ շու թիւրք նէ ապըգ սըպըգ սէօյլէ-
եօր , նէ օլմուշ :

Օմուշ պունու տուրունճա պիւսպիւթիւն շաշը-
րըպ պաշլար տիմէեէ :

— Շու կիւրկէն տիւ , շու մէշէ տիւ , շու ա-
պըգ տը , շու սապըգ տը . . .

Պու արա ճէմիեթ զիեատէ պիրիքմիշ օլտու-
ղունտան , կէրիտէ դալանլարտան պիրի մէլադլա
սօրտու .

— Նէ վար ճանըմ , գալապալըգ նէյէ պիրիք-
միշ , եանիքն մը վար նէ վար :

— Շու կիւրկէն տիւ , շու մէշէ տիւ , շու ա-
պըգ տը , շու սապըգ տը , շու եանըղն տը , շու
մանըղն տը . . .

—Ահ ետզըդ չու դարիսէ, ագլընա կէլմիշ, պունու Սիւլէյմանիէնէ Տար իւլ շէֆադաեա կէօն-տէրէլիմ:

ՄԱՍՈՒԼԻՆ ԾԵՐՈՒԿԸ
(Շարունակելի)

Հետեւեալ նաճակոյց հրատարակութիւնը մեզմէ ինտրուած ըլլալով՝ կը փութամք հրատարակել զայնս Ալլադային վարչութեան խորին ուշադրութեան յանձ-նելով:

... Խմբագիր

Ներխալեալ երկու պատճենները Ձեր մեծութեան ըն-տիր դատողութեան եւ ուշադրութեան կը յանձնեմ, եւ ե-թէ արժան կը դատէք, Ձեր պատուական Մամուլ լրագրոյն միայն մէջ ի հրապարակ ածել եւ առ որ դիտողութիւն ընել հաճելիք կը խնդրեմ:

Ընդունեցէք իմ անկեղծ մեծարանքս

Յ Սեպտ. 1792

Յովհաննէս Կօքճէեան

Ամասիա

Պատրիարքական Գերապատիւ Փրփրանորդ Ս. Տէր:

Գիտնալով որ Աղղ. Սահմանադրութեան մէջ մի կէտից անխորհրդաբարձութեան եւ Աղղ. շահուց պաշտպանու-թեան նախանձանդիւր պաշտպան էք, հետեւեալ խնդրեմ համարձակեայ ձեր Սրբազնութեան հաղորդել, վստահ ըլ-լալով որ ըստ Աղղաեք ընդարձայ խնամարութեան Ձերում, պիտի բարեհաճիք ուշադրութեան առնելով զարժանն անօրի-նել ի շինութիւն գալթակղեալ աղղայնոց եւ ի պաշտպա-նութիւն իրաւանց Հայ աղքատաց:

Այնչ զանխուլէ Ձերդ Սրբազնութեան, որ 1872 թուա-կանին վիճակիս առաջնորդական յուզմանց պատճառաւ Աւ-րաստիոյ Գեր. Առաջնորդը Քննիչ որոշուելով եկաւ եւ վի-ճակիս ժողովներուն վերակազմութիւնը անկատար թողլով իւր վիճակ վերադառնալ ստիպուեցաւ:

Նորին Սրբազնութեան իւր այս պաշտպան մէջ բա-ւական ծախքեր ըրած ըլլալով, ստէպ պահանջած էր վի-ճակէս, բայց որովհետեւ Գաւ. Վարչութիւնը Աղղր. Վար-չութեանը ծանօթ ինչ ինչ պատճառաւ տակաւին կարող չե-ղաւ Գաւ. խորհուրդները ածել ի հնազանդութիւն Աղղ. օ-րինաց, հետեւաբար չը կարաց Նորին Սրբազնութեան պա-հանջքը վճարել, եւ այսպէս մնաց մինչեւ Նորին Սրբազ-նութիւնն այս անգամ Ս. Եջմիածնէն վերադարձաւ:

Այս միջոցիս երկու կամ երեք անձերէ գիր մը ներկա-յայտաւ ինձ ստորագրել, որով երեսփոխանաց մեծագոյն մա-տի հաճութիւն կուգէին առնուլ, որպէս զի Նորին Սրբազ-նութեան պարտքը վճարելն կեցրոնական վարժարանի մը յատկացեալ հալուած եկեղեցական անօթից ստակներով: Ես իբրեւ երեսփոխան առաջարկեցի, թէ Պետրոս Եպիսկոպոսի պահանջքը վիճակիս կը վերաբերի, իսկ արժանիներու ստակը միայն Ամասիոյ Հայ մանկաւոյ դաստիարակութեան եւ հե-

տեւաբար արդարութիւն չէ տեղոյ մը աղքատ մանկանց դաստիարակութեան նուիրեալ ստակով ամբողջ վիճակին ազգայնոց պարտքը վճարել: Կող տանինք պարտքը վիճակին վրայ բաշխելով ժողովել, եւ եթէ չը յաջողինք, ժողովով վճարենք, ինչ բաժին որ ինձ պատկանի, վճարելու պատ-րաստ ըլլալուս համար ահա կստորագրեմ, եթէ մեծամաս-նութիւնն ստորագրէ:

Մինչ մեր եւ յիշեալ էֆէնտին եւ մէջ այս խօսքերը կանցնէին, եկան քանի մը երեսփոխանք, ընդ որս եւ մեր քաղաքին բռնապետ Տիրատուրեան էֆէնտին: Դմանք մեր-ժեցին ստորագրել եւ 2—3 երեսփոխանք ստորագրեցին, ընդ որս եւ Տիրատուրեան էֆէնտին, որ ինձ առաջարկեց ազգային արկղին բանալին տալ: Ես մերժեցի, նախ՝ զի հա-ճութիւն չունէի Ամասիոյ դպրոցին տտակէն վիճակին պարտ-քը տալ, եւ երկրորդ՝ որոշումը մեծագոյն մասին չէր, այլ քանի մը երեսփոխանաց:

Յիշեալ միասիւտ էֆէնտին առանց ի նկատի առնելոյ իւր-բեւ երեսփոխան ինծի չափ եւ ինքն սլարտաւոր էր աղղա-յին մանկաւոյ դաստիարակութեան վերապահեալ ստակը վի-ճակին պարտոց փոխարէն չը վճարել, եւ թէ ինձմէ վեր իշխանութիւն մի չունէր, իւր բնական ամբարտաւանու-թեամբ սկսաւ միայն իր անձին վայել հայնոյթութիւններ տե-ղալ ժողովի մէջ ինձ վրայ: Իսկ ես իւր անձնական արժա-նիքը դիտնալով, ամօթ համարեցի ինձ վիճաբանութեան բռնութիւն իւր հետ, ուստի եւ մեկնեցայ ժողովարանէն:

Ասկէ ետքը յիշեալ էֆէնտին իւր կիրքը յաղեցունելու համար մի քանի խնկարկու Քաղ. ժողովոյ անդամոց անդոր-րագիր մը ստորագրել կը տայ, որով 74 թուականին Աղղ. կեդր. Վարչութեան կողմանէ ֆոքըր Ասիոյ սովելոց ի նպատ-գը կուտ 700 մարդէն զոգցուած 50էն 40 իրան: Պետրոս եւ պիսկոպոսին տալ կառաջարկէ, այս պայմանաւ՝ որ այդ 50 ոսկույ մուրհակը՝ որ քովս է, ճոյ պիտի ընէր եկեղեցա-կան անօթից մատուկին, եւ այսպէս Քաղ. ժողովոյ մի քա-նի անդամոցը հաճութեամբ կորոշեն արկղը բանալ, որոյ բանալին իմ քովս էր, բայց Տիրատուրեան էֆէնտին արդէն բանալոյն նմանը ունի եղեր ի պահեստի, որով կը բանան եւ 200 մէծիւթիցէն վճարելով, կը ճառեն զՊետրոս Եպիսկո-պոսն:

Սրբազան Հայր, ահա եղելութեան համառօտ նկարագ-րութիւնը ընելով, կը բողբեմ արդարադատ ատենի կեդր. Վարչութեանդ, ընդդէմ որոշման աղղային օրինաց ըմբոստ-այդ կարծեցեալ վարչութեան քանի մ'անդամոց, որ աղղիս աղքատաց ստակները գողնալով կը պահեն, եւ երբ Հայաս-տանի գաղթականաց համար Ս. Պատրիարք Հօր յորդորական կոնդակաւ հանդանակութիւն կուղուի, փոխանակ՝ վիճակիս թեմերու մէջ հաւաքուած հազարով հինգ հազարով դու-մարները ամփոփելու եւ իրենց հանդանակութեան հետ միա-ցնելով դրկելու, եւ կամ արդէն ի Պատրիարքարանէդ ի նը-պատ սովելոց զրկուած, բայց պահուած գումարով Հայաս-տանի խղճակեաց օգնելու անով իրենց պարտքը կը վճարեն:

Կը բողբեմ ընդդէմ այդ 2—3 երեսփոխանաց, 7—800 իւ-րային արկղը ինձ յանձնելով իբրեւ դանձապահ, 7—800 իւ-րային չափ մուրհակ կառնուին ինձմէ, եւ բանալոյն կեղծ ինձ յանձնելով, իսկ իրենց քովը կը պահեն եւ առանց իմ հաճութեան եւ ներկայութեան արկղը բանալով, երկու հար-

իւր մէծիւթիւն կը հանեն իրենց պարտքը կը հատուցանեն :

Կը բողոքեմ այդ միապետ անձին հակասահմանադրական ընթացից դէմ, եւ այսուհետեւ զիս անպարտ կը հրատարակեմ այդ արկղին պատասխանատուութենէն, մինչդեռ անա դոցա գողութիւնը ակներեւ է Ամասիացւոց, եւ այսու եւս Պատկանելի Վարչութեանդ կը հաղորդեմ :

Նաեւ այդ 30 ոսկւոյ գումարը եթէ Տիրատուրեանի դատական Ժողովոյ անդամ ըլլալու աղդեցութեամբ զիս խիստ նեղելով ուղեն, եւ ճըռօ ընելով արկղին յատկացնեն, իրենց յանձնեմ, թէ ինչպէս որ Կեդր. Վարչութեանդ Տընտեսական Խորհրդոյ սէփականութեանց մին է, առ ձեռք Սրբազնութեան զխմել :

Այս անցքերը հոս անցած ատեն, կանխաւ բողոքեցի Եղեւեան Սրբազանին, որուն տուած պատասխանէն (որոց պատճէնը ներրական կը զրկեմ) ստիպուեցայ, Սրբազնութեանդ զխմել, Գաւ. Երեսի. եւ Քաղ. Ժողովոյ անդամ :

21 Օգոստ. 1882

Ամասիա

Յովհաննէս Կէօվճէեան

(Պատճէն)

Մեծապատիւ Յովհաննէս Էֆէնտի Կէօվճէեան անդամ Երեսիփանական եւ Քաղաքական Ժողովոց

Կարգացի ձեր բողոքը եւ արդար է, բայց քանի որ ախտատանած անձը Դատական Խորհրդոյ անդամ ըլլալով, իր աղդեցութեամբը միապետական դիրք բռնած է, եւ քանի որ տեղական կառավարութիւնը չը ճանչնալու մասին քանիցս ի Պատրիարքարան գրած բողոքներուս պատասխանը դեռ չը բաղդաւորեցայ ստանալ, ինչ եղանակով կրնամ ձեր դատը պաշտպանել, մանաւանդ որ Պատրիարքարանի այս անտարբեր ընթացքէն ստիպեալ ձանձրացած եմ բանակցութեան մտնալ :

8 Օգոստ. 1879

Ամասիա

Յ. Ե. ԵԴԵՍԵԱՆ

Կեդրոնական Վարչութեան Հայոց Կրօն. գործոց Խորհրդական Գերապատիւ Տէր :

1879 Օգոստոս 24 թուականաւ Տիրատուրեան Յարու. թիւն Էֆէնտիի վրայօք առ: Պատրիարքարան ուղղած բողոքագրոյս եւ նոյնպէս յիշեալ բողոքագրոյս նկատմամբ տեղապահ Եղեւեան Սրբազանի մատուցած խնդրագրոյս պատասխանւոյն պատճէնները ներփակեալ կը անենալ :

Յիշեալ Էֆէնտիին իւր այս դատապարտելի ընթացից պատճառաւ Տեղապահ Սրբազանէն լրած յանդիմանութիւնը չը մարսելով, այն օրէն սկսած է իւր օձիքը դործած յանցանքէն աղաատելու յուսով զրդուել զիւր արբանեակ Ժողովականներն ընդդէմ Եղեւեանի, յուսալով որ Եղեւեանի ասկէ հեռացմամբ իւր յանցանքները ծածկել կը յաջողցնէ :

Ահա այս անիրաւ յուսով չը խղճաց երբէք զվիճակ տակն ու վրայ ընելէ եւ զԿեդրոնական Վարչութիւնն զբաղեցնելէ :

Այս այն Էֆէնտիին է, որ Ամասիացւոցս զնա ինքն կատարելապէս ճանչցած ըլլալուն համար հոս թաղ. Խորհրդոյ

անդամակցելու քուէ չը վասակելէ ի դատ : Երեսիփանական Ժողովոյ ընտրութեան եւ քուէարկութեան ժամանակ 1030 տուն Հայ Ժողովրդէն 17 քուէ միայն կրցաւ մուրալ, եւ ունենալ եւ որով չը կրցաւ անդամակցութեան արժանանալ, սակայն զիպուածով մը Սիմ հաճի զիւղէն քուէ չահեցաւ, այն ալ քուէտուփին մէջ անկանոն քուէարկութեամբ :

Այս ըսածներս զիւրանատան արձանագրութիւնը կը հաստատեն :

Տէր Սրբազան, երբ Տեառն յաջողութեամբ նորընտիր Առաջնորդնիս գայ, յիշեալ Էֆէնտիի ազդակործան զրպարտութիւնները եւ հետեւաբար իւր չար կիրքը յագեցնելու համար խիղճ չընելը մերկապարանոց առակ նշաւակի պիտի լինի :

Սրբազան տէր, աղուեսարարոյ եւ օրու—սուրբ միապետի մը ամբարիշտ քնաց ու կամաց չը հետեւող Առաջնորդի մը լսաղաղ պաշտօն վարելը հրաշից կարգը կը համարուի :

Ի հաստատութիւն բանից իմոց իմայս ստորագրութիւնը ի դիւանատունդ իրեւ մուրհակ թող պահուի,

Կարծ եւ վերջին խօսք. այս բարեպտուղ Էֆէնտին այս անգամ, այն է օգոստոս 27ին հոտ ի Կ. Պօլիս եկած է իւր ուղած դերն այդ տեղ ալ խաղալու. սակայն հոգ չէ, զի ի գալստեան նորընտիր Առաջնորդ Գեր. Պօղոս Ծ. վարդապետ Խօտամեանի ամենայն ինչ կը պարպուի :

8 Սեպտ. 1882

Ամասիա

Յովհաննէս Կէօվճէեան

... Խմբագիր

Յառաջիկայ կիրակէ Նոյեմբեր 21, Խաղիւղի Քարոզիչ Գերապատիւ Տ. Գրիգորիս Արքեպիսկոպոս Տ. Պօղոսեան հանդերձեալ է Ս. Պատարագ մատուցանել ի մատրան Ս. Փրկչի վասն հողւոյ Աղղային Հիւանդանոցի հաստատութեան Հիմնադրին եւ նորա բարերարաց :

Նաեւ, նոյն օրն ի ժամ 8, տեղի պիտի ունենայ վարժարանիս ուսանողաց Պարգեւաբաշխութեան հանդէսը :

Ուստի կը հրաւիրեմք Ս. Հարք եւ Պատ. աղղայինք պատուել իւրեանց ներկայութեամբ սոյն հանդէսն ի պատիւ բարերարաց եւ ի քաջաշէրութիւն ուսանող մանկուոցն :

Կաղաչեմք, խմբագիր տէր որ ներկայս Ձեր. Պատ. լրագրոյն յառաջիկալ թուոյն մէջ հրատարակել բարեհաճիք :

Մնամք յարգանքօք

Ի գիմաց Հիւանդ. Հոգաբարձութեան

Ատենադպիր

Ատենապետ

Յ. ՖէնէրճեԱՆ

ՄԻՔ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ

46 Նոյեմբ. 1882

ՏՕՐԹՕՐ ՆԱԳԱՇԵԱՆ

Պատիւ ունի արգոյ հասարակութեան ծանուցումել թէ Բարիդի մէջ բժշկական ուսումը աւարտած եւ Պօլիս վերադարձած լինելով, իւր բնակութիւնը Պէշիկթաշ Հայոց Եկեղեցւոյ կից թիւ 24 տունը հաստատած եւ ամեն տեսակ հիւանդութեանց մասնաւորապէս աղայոց եւ կանոնց վերաբերեալ հիւանդութեանց աշխատած լինելով, չորեքշաբթի եւ ուրբաթ օրերը իրեն դիմող աղքատ հիւանդները ձերբապէս պիտի դարմանէ եւ երկուշաբթի եւ հինգշաբթի օրերը ժամը Յէն մինչեւ 7ը Ղալաթիա Մէհմէտ Այի բաշախան Պէշիկթեան դեղարանը եւ մի եւ նոյն օրերը 7էն մինչեւ 9ը Պահմէ Գարու Մէհմէտ թիւ 48 դեղարանը հիւանդաց պիտի նայի իսկ մնացեալ օրերը իւր տունը կը պտնուի :

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻ

Կ Ա Մ

ԵՂՄ ԱՂԱՆԴՈՅ ԳԷՈՐԳՈՅ ՇԻՇՄԱՆԵԱՆ

Բաժանեալ յերկուս մասունս եւ հատուածս ջոքս

Ս Ր Ս Ր

ԹԱԴԷՈՍ ԲԱՀԱՆԱՅ ՍԱԼԱԽՕՐԵԱՆՑ

ՀՐԱՏԱՐԱԿԻՁ Մ. Կ. ՍԱՐԸԵԱՆ

Կեդրոնատեղին է Մէրճան Հարչը թիւ 33 Յովհան Ս. շէնեանի գրատունը : Եւ կը վաճառուի բոլոր Հայ գրավաճառաց քով նաեւ կամուրջի գլուխը սուճի Պօլոս աղայի խանութը :

Գին 4 դրուշ :

— 0 —

Օ Ր Ա Յ Ո Յ Յ

1883 ՏԱՐԻՈՅ

ՍԵՊՃԱԿԱՆՈՒԹԻԻՆ Ս. ՓՐԿՁԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԳԱՆՈՅԻ

Գին 1 դահեկան

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՆ ԱՐԱՄԵԱՆ

Կը գտնուի ամեն գրավաճառաց քով, նաեւ Ազգային Հիւանդանոցի գրասենեակը ի Մեծ նոր խան թիւ 49 :

— 0 —

ՊԱՏՄՈՒԹԻՆ

ԱՆԳՂԻԱՅԻՈՅ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ

Մ. ՇԷՐԷՐ ԳԵՐՄԱՆՈՅՈՒ

Թարգմանութիւն Մարկոսի Աղաբէգեան

Ի ՆՊԱՍՐ ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԳԱՆՈՅԻ

Գին 7½ դահեկան

Պատուարժան թարգմանիչը Մարկոս Էֆէնտի Աղաբէգեան սոյն ընտիր գործը բոլորովին Ազգ. Ընտանդանոցի նուիրած ըլլալով, ի նպատակ սոյն հաստատութեան պիտի վաճառուի :

Կը գտնուի Ազգ. Հիւանդանոցի գրասենեակը ի Մեծ նոր թիւ 49 եւ բոլոր գրավաճառաց քով :

Ա Ձ Դ

Արտաքին գործոց պաշտօնատան թղթակցութեան սեռեկի վաղեմի անդամներէն Յովհաննէս Էֆէնտի Մարգարեան, որ Երբեմն Մանասթըր վիլայէթի թարգմանչութեան եւ յետոյ Բերայի, Իւսկիւտարի եւ Կ. Պօլսոյ առեաններուն մէջ առաջին քննիչ դատաւորութեան եւ Երբեմն Անդրիանուպօլսոյ կուսակալութեան մէջ Օրթաքէօյ դաւաթին ընդհանուր դատախազութեան պաշտօններն վարելով, քսան տարիէ աւելի Կայսերական բարեխնամ կառավարութեան յառաջած է, այս անգամ ըստ օրինի իրաւագիրական քննութիւն առած եւ Արդարութեան պաշտօնատունէն փառապանութեան առաջին կարգի վկայականը ստացած ըլլալով, պատիւ ունի ծանուցանել Արգոյ Հասարակութեան որ ամէն կարգի պատժական եւ առեւտրական գործոց փոխանորդութիւն պիտի ստանձնէ :

Կեդրոնատեղին է Ղալաթա Քիւրէքճիլէր փողոցին մէջ Զիվէր պէյ խան վերի յարկ 17 թիւ սենեակը :

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՆՔ ՀԱՅՈՅ ՄԻԱՅԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ՄԱՆՐ ՈՒՅՄՈՒՆՔ

ԲՐԻՅՏՈՆԷԱԿԱՆ ՀԱՒԱՏՈՅ

Եւ Սրբազան պատմութեան Աւետարանի

Մարկոսեան Գրիգոր Էֆէնտիի սոյն աշխատութիւնն որ մեծ ընդունելութիւն գտած է ազգային վարժարանաց մէջ, Միացեալ Ընկերութեանց նուիրած լինելով հեղինակին, այս անգամ մաքուր տպագրութեամբ եւ գեղեցիկ տպակերներով զարդարուած ի լոյս ընծայուած է եւ կը վաճառուի բոլոր Հայ գրավաճառաց քով ի գին 60 բարայի :

— 0 —

ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՆ

ՅՐԱՆՍԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ

Երկասիրեաց Թովմաս Թէրզեան

Ազգային բաղմարդիւն զրապէտ եւ Կայսերական վարժարանին դասատու Թ. Թէրզեան Էֆէնտի այս անգամ իւր Անի ոճով Քերականութեան Բ. մասը ի լոյս ընծայած է վեհապետի Միթրաբեան հարց մաքուր տպագրութեամբ :

Անի ոճն իբրեւ կատարեալ եւ դիւրուսոյց մէթոտ, ամեն Գաղղիագէտ ազգայիններէ ընդունուած ըլլալով, մեր կողմանէ գովեստ չապել աւելորդ կը համարիմք, եւ ինչ հրաւիրեմք զմեծայարգ սուուցիչս եւ զփախաքողս որ փութեան սոյն Բ. մասէն ալ լաւ օգուտներ քաղել :

Կը ծախուի ամեն Հայ գրավաճառաց քով, գին 6 դահեկան : Կեդրոնատեղին է Միթրաբեան Հարց գրատունը ի Բէրշէմպէ բաղար, Սեղրոս խան :

ԻՄԲԱԳԻՐ—ՏՆՕՐԷՆ

ԳԷՈՐԳ Յ ԱՅՎԱՇԵԱՆ